

Till

Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.semichael.lofroth@regeringskansliet.se

Yttrande till Miljödepartementet från Härjedalens kommun över SOU 2019:67, Betänkande av utredning om hållbar terrängkörning, dnr M2020/00205/Nm

Bakgrund

Regeringen önskar synpunkter på förslag i Betänkande av utredningen om hållbar terrängkörning, SOU 2019:67. Den nuvarande Terrängkörningslagen (1975:1313) är nu 35 år gammal. Antalet terrängfordon har under den tiden ökat från cirka 28.000 till cirka 445.000 i antal. Dessutom har användningsområden och körmönster förändrats, med fordonens utveckling. Terrängfordonen har gått från att vara rena arbets- och transportfordon till att nu i stor utsträckning vara "sportredskap" för nöjesåkning. Nuvarande lagstiftning bedöms omodern, delvis otydlig och svårtolkad vad gäller det som är tillåtet och vad som är förbjudet. Ofta finns det missuppfattningar om vad allemansrätten omfattar och vad som faktiskt är terräng, samt vad som gäller för färdsel på annans mark. Vidare bedöms att mycket av bristande efterlevnad beror på otillräcklig tillsyn.

I Härjedalens kommun har skoterkörningen och buskörningen utanför lederna ökat markant de senaste säsongerna särskilt i Funäsdalen, Lofsdalen och Vemdalen. I Vemdalen bedöms skoterkörningen ha ökat med 300 % de senaste åren.

Utredarens uppdrag har därför varit att lämna förslag för att:

- Skapa en modern lagstiftning för en hållbar terrängkörning.
- Möjliggöra ett rikt friluftsliv, minska buller och avgaser, samt bidra till att skydda mark, växtlighet och terräng.
- Ta hänsyn till de behov som finns av att kunna köra i terräng för ortsbor och verksamheter (bl. a. rennäring, jordbruk, skogsbruk, jakt och besöksnäring).
- Underlätta för personer med bestående rörelsehinder att köra i terräng för att jaga, fiska och bedriva friluftsliv.
- Utreda förhållanden med andra regelverk.
- Utreda och överväga den straffrättsliga regleringen vid otillåten terrängkörning.
- Utreda hur effektiv tillsyn kan möjliggöras.
- Analysera, bedöma och tydliggöra vad som gäller för körning på annans mark.

Kommunens synpunkter på utredningen

1. I utredningens uppdrag framgår att man ska analysera, bedöma och tydliggöra vad som gäller för körning på annans mark om frågan inte är särskilt reglerad i lag eller annan författning.

I utredningen har valts att föreslå att i "lagen inte uttryckligen ange att fastighetsägarens medgivande krävs för sådan motor driven färd i terräng på land som inte är förbjuden i lagen". Istället ger man Lantmäteriet och Naturvårdsverket uppdraget att ta fram en vägledning i frågan.

Förslaget till ny lagstiftning, precis som nuvarande lagstiftning, innehåller ett antal förbud mot färd. Den tolkning som görs är naturligtvis att annan körning då är "tillåten", vilket utredningen bedömer inte är fallet. Sammanblandningen med allemansrätten är också ett problem.

Kommunen anser att lagstiftningen bör tydliggöra vad som gäller vid färd med terrängfordon på annans mark.

2. I utredningen föreslås att kommunernas möjligheter att reglera och kanalisera snöskoterkörning ska förtydligas. Detta ska bland annat möjliggöras genom att kommunerna ska kunna söka statsbidrag för anläggande av leder samt få möjlighet att söka bidrag till reparationer och underhåll av allmänna skoterleder. Detta ska finansieras via fordonsskatt och skoterkortsavgift.

Härjedalens kommun anser att om det inte möjliggörs att ta ut avgifter för att drifva ett regleringsområde är det inte att uppnå och bedriva en hållbar skoterturism, med anställda naturvårdare och bra underhåll, i de kommunala regleringsområdena. Detta skulle skapa konflikter mellan näringar, markägare och skoterturister.

Att styra terrängkörningen till befintliga och nya leder kräver strängare bestämmelser om så kallad friåkning

Kommunen vill att det i lagstiftningen ges möjligheter till att ta ut avgifter för att drifva kommunala regleringsområden.

Vidare anser kommunen att de avgifter som föreslås inte kommer att räcka till för att upprätthålla och förnya allmänna skoterleder.

Kommunens ståndpunkt är att marknaden, dvs det allmänna skoterintresset inom aktuellt område, i form av markägare, brukare, nyttotrafik, besöksnäring och övrigt näringsliv reglerar drift och underhåll med hjälp av betalösningar.

3. I förslaget anges att "kommunen ska ha operativ tillsyn med naturvårdsvakter över terrängkörning i kommunen". Naturvårdsvakten ska kunna avvisa den som kör olagligt, ha rätt att begära körkort, kontrollera skoterledsavgift, påföra tilläggsavgift och ha skyldighet att rapportera om brott till åklagare/polis.

Härjedalens kommun har en yta motsvarande av i runt tal 13 000 kvadratkilometer. Att på den ytan bedriva en effektiv tillsyn kräver stora resurser. Då tillsynen dessutom i vissa delar liknar "polisiära uppgifter", kommer det att krävas att man arbetar i par vid tillsynen. Kommunen ser inte att det finns resurser eller möjligheter, för kommunen, att bedriva en effektiv tillsyn i området. Kommunen anser att detta är polisiär myndighetsutövning, kontroll av fordon/förare i drift, möte med människor som kan riskera straff vid avsaknad av förarbevis, människor som inte är nyktra osv.

Hur naturvårdsvakterna ska finansieras är inte heller tydligt i utredningen. Detta blir ytterligare en uppgift som förs över från staten till kommunerna.

Härjedalens kommun har konstaterat att det enligt förslaget tillkommer ett för kommunen helt nytt tillsynsansvar.

Kommunen motsätter sig att ansvara för tillsyn av lagstiftningen inom sitt område, ansvaret bör fortsätta att vara polisiär myndighetsutövning.

Dock är kommunen positiv till att det möjliggörs tillsyn med hjälp av förordnande Naturbevakare eller Ledvärdar, likt Fisketillsyn. Utbildning för ett förordnande tillhandahålls av Länsstyrelsen så kommunen får möjlighet att skriva ett förordnande inom det aktuella området.

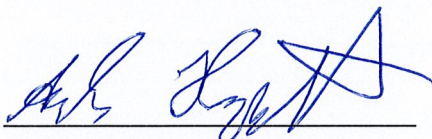
4. Straffet för brott mot terrängkörningslagen avses skärpas.

Kommunen är positiv till att den straffrättsliga regleringen skärps. Det är emellertid viktigt att lagstiftningen är tydlig, även för allmänheten, så att lagen går att efterleva.

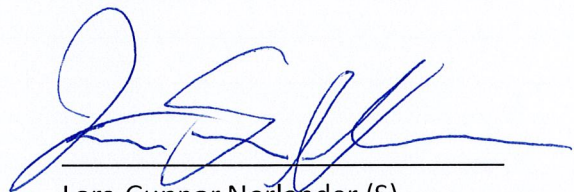
Straffskärpningen är ytterligare ett argument för det olämpliga i att kommunen ska bedriva tillsynen.

5. Utredningen föreslår att det ska införas en möjlighet för personer med varaktig nedsatt förmåga att förflytta sig på egen hand att söka tillstånd att köra i barmarksterräng med motordrivet fordon för att jaga, fiska och bedriva annat friluftsliv.

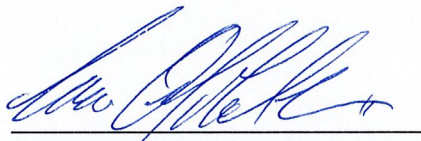
Kommunen tycker det är positivt att alla ges möjlighet att, efter sina förutsättningar, vistas i naturen.

Anders Häggkvist (C)
Ordförande, kommunstyrelsen

Lars-Gunnar Norlander (S)
Vice ordförande, kommunstyrelsen

Lars-Olof Mattsson (M)
Ordförande, tillväxtutskottet